

Europsko vijeće

Bruxelles, 20. ožujka 2025.
(OR. en)

EUCO 1/25

CO EUR 1
CONCL 1

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Sastanak Europskog vijeća (20. ožujka 2025.) – zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s glavnim tajnikom UN-a Antóniom Guterresom o geopolitičkoj situaciji i multilateralizmu.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s ukrajinskim predsjednikom Volodimirom Zelenskim.
2. Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja u vezi s Ukrajinom. Tekst naveden u dokumentu EUCO 11/25 čvrsto je podržalo 26 šefova država ili vlada.
3. Europsko vijeće tu će temu ponovno razmotriti na sljedećem sastanku.

II. BLISKI ISTOK

4. Podsjećajući na svoje ranije zaključke, Europsko vijeće osvrnulo se na stanje i najnoviji razvoj događaja na Bliskom istoku.
5. Europsko vijeće žali zbog raspada prekida vatre u Gazi, koji je prouzročio velik broj civilnih žrtava u nedavnim zračnim napadima. Žali zbog Hamasova odbijanja da preda preostale taoce. Europsko vijeće poziva na hitan povratak potpunoj provedbi sporazuma o prekidu vatre i oslobađanju talaca. Naglašava potrebu za napretkom prema njegovoj drugoj fazi, u cilju njegove potpune provedbe koja bi dovela do oslobađanja svih talaca i trajnog prekida neprijateljstava. Europsko vijeće podsjeća na važnost koju imaju neometan pristup humanitarne pomoći u širim razmjerima i kontinuirana raspodjela takve pomoći u Gazu i na cijelom njezinu području. Taj se pristup i raspodjela, kao i opskrba Gaze električnom energijom, među ostalim za postrojenja za desalinizaciju vode, moraju odmah nastaviti.

6. Europsko vijeće pozdravlja Arapski plan za oporavak i obnovu potvrđen na sastanku na vrhu u Kairu 4. ožujka 2025. Europska unija spremna je na toj osnovi surađivati sa svojim arapskim partnerima, kao i s drugim međunarodnim partnerima.
7. Europska unija i dalje je čvrsto predana trajnom i održivom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju. Europska unija spremna je doprinijeti svim naporima usmjerenima na postizanje tog rješenja i poziva sve stranke da se suzdrže od djelovanja kojima se ugrožava njegova održivost. U tu će svrhu nastaviti surađivati s regionalnim i međunarodnim partnerima. Europska unija nastavit će podupirati Palestinsku samoupravu i njezin program reformi.
8. Europsko vijeće oštro osuđuje nedavno zabilježeno rašireno nasilje nad civilima u obalnoj regiji Sirije i odlučno poziva prijelazne vlasti da osiguraju zaštitu svih civila te da počinitelji nasilja odgovaraju u skladu s međunarodnim normama i standardima. Europsko vijeće napominje da je na putu prema pomirenju prije svega presudno sveobuhvatno tranzicijsko pravosuđe.
9. Europsko vijeće ističe važnost mirne i uključive tranzicije u Siriji, bez štetnog inozemnog uplitanja, te zaštite prava Sirijaca iz svih etničkih i vjerskih zajednica bez diskriminacije. Neovisnost, suverenitet i teritorijalna cjelovitost Sirije unutar sigurnih granica trebalo bi u potpunosti poštovati, u skladu s međunarodnim pravom. Pozdravlja dogovor koji su 10. ožujka 2025. postigle prijelazne vlasti i Sirijske demokratske snage. Europsko vijeće podsjeća na EU-ovu nedavnu suspenziju mjera ograničavanja u okviru postupnog, reverzibilnog pristupa. Europska unija nastavit će razmatrati mogućnost daljnjih suspenzija mjera ograničavanja na temelju pomnog praćenja stanja u Siriji. Europsko vijeće pozdravlja ishod devete konferencije o Siriji naslovljene „Potpora Siriji: ispunjavanje potreba za uspješnu tranziciju”, održane 17. ožujka 2025.

10. Europsko vijeće pozdravlja kraj političkog zastoja u Libanonu i izražava spremnost Europske unije da surađuje s novim vlastima kako bi se stabiliziralo gospodarsko i sigurnosno stanje u toj zemlji. Europsko vijeće ponovno poziva stranke da provedu uvjete sporazuma o prekidu vatre od 27. studenoga 2024. i poziva na provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1701.

III. KONKURENTNOST

11. Konkurentnija Unija bit će snažnija Unija, koja će moći bolje zaštititi svoje građane, vrijednosti i interese na globalnoj sceni te istodobno održati svoj prosperitet i europski socijalni model. Potreba za ulaganjem u našu obranu i naša konkurentnost usko su povezane. Europsko vijeće naglašava da hitno treba ojačati konkurentnost Europe, nadovezujući se na Izjavu iz Budimpešte o novom dogovoru o europskoj konkurentnosti i svoje zaključke o europskoj obrani od 6. ožujka 2025. U tom pogledu Europsko vijeće pozdravlja ponajprije predstavljanje Kompassa konkurentnosti 29. siječnja 2025., Plan za čistu industriju od 26. veljače 2025. i program za skupno pojednostavnjenje.
12. Godinu 2025. trebala bi stoga obilježiti korjenita promjena EU-ova djelovanja za povećanje konkurentnosti, jačanje jedinstvenog tržišta, promicanje kvalitetnih radnih mjesta i osiguravanje uspješne usporedne tranzicije, u skladu s dogovorenim klimatskim ciljevima. Kako bi se postigli ti ciljevi i doprinijelo premošćivanju jaza u inovacijama i produktivnosti prisutnog u usporedbi s globalnim konkurentima EU-a, kao i unutar EU-a, Europsko vijeće dogovorilo se da će prednost dati pojednostavnjenju i smanjenju administrativnog opterećenja, snižavanju cijena energije te mobiliziranju privatne štednje da bi se omogućila potrebna ulaganja u gospodarstvo EU-a.

Pojednostavnjenje i smanjenje administrativnog opterećenja

13. Nadovezujući se na Komisijinu Komunikaciju o provedbi i pojednostavnjenju od 11. veljače 2025., Europsko vijeće poziva na ulaganje napora na svim razinama – EU-ovoj, nacionalnoj i regionalnoj – kako bi se osigurao jasan, jednostavan i pametan regulatorni okvir pogodan za inovacije te kako bi se za poduzeća i javne uprave žurno drastično smanjilo administrativno i regulatorno opterećenje te opterećenje povezano s izvješćivanjem, a da se pritom ne ugroze predvidljivost, ciljevi politika, visoki standardi ni cjelovitost jedinstvenog tržišta. U tom kontekstu Europsko vijeće:
- a) poziva Komisiju i suzakonodavce da rade na ostvarenju cilja da se troškovi cjelokupnog administrativnog opterećenja smanje za najmanje 25 %, a za mala i srednja poduzeća za najmanje 35 %;
 - b) poziva Komisiju da nastavi s preispitivanjem i testiranjem otpornosti pravne stečevine EU-a na stres kako bi se utvrdili načini daljnjeg pojednostavnjenja i konsolidacije postojećeg zakonodavstva;
 - c) odlučno poziva suzakonodavce da prioritetno i vrlo ambiciozno nastave s radom na skupnim paketima o pojednostavnjenju predstavljenima 26. veljače 2025. u cilju njihove što brže finalizacije u 2025.;
 - d) poziva suzakonodavce da bez odgode, a najkasnije do lipnja 2025., donesu prijedlog o mehanizmu odgode za izvješćivanje i dužnu pažnju o održivosti;
 - e) poziva Komisiju da brzo pripremi daljnje inicijative o pojednostavnjenju, među ostalim u području industrijske dekarbonizacije te sigurnosti i obrane te
 - f) odlučno poziva Komisiju i suzakonodavce da se tijekom cijelog zakonodavnog postupka pridržavaju načela za bolju regulativu te na taj način izbjegnu prekomjerno reguliranje i uvođenje administrativnih opterećenja, osobito za mala i srednja poduzeća.

Energetika

14. Podsjećajući na svoju predanost dvostrukom cilju ostvarivanja europske energetske suverenosti i klimatske neutralnosti do 2050., a kako bi Unija ostala konkurentna na globalnoj razini, Europsko vijeće:
- a) poziva na hitno intenziviranje svih napora na razini EU-a i država članica kako bi se građane i poduzeća u EU-u bolje zaštitilo od visokih troškova energije, kako bi se osigurala opskrba priuštivom i čistom energijom te izgradila istinska energetska unija do 2030., što će iziskivati ambicioznu elektrifikaciju primjenom svih rješenja s nultom stopom emisija i niskougličnih rješenja te ulaganja u mreže, skladištenje i međupovezanost na nacionalnoj razini i razini EU-a. Podsjećajući na dogovorene energetske ciljeve, Europsko vijeće poziva na prekogranično dugoročno planiranje ulaganja koje bi obuhvaćalo cijelu Uniju, u cilju potpune integracije i međusobnog povezivanja energetskog tržišta EU-a, čime bi se doprinijelo energetske sigurnosti Unije i zaštiti i otpornosti njezine infrastrukture te
 - b) u tom kontekstu pozdravlja predstavljanje Komisijina Akcijskog plana za priuštivu energiju od 26. veljače 2025., u kojem se navode strukturne i kratkoročne mjere, osobito za najteže pogođene građane i poduzeća, uz istodobno očuvanje cjelovitosti jedinstvenog tržišta, i odlučno poziva Komisiju, Vijeće, države članice i sve ostale relevantne dionike da te mjere počnu provoditi u 2025. Poziva na intenziviranje napora za omogućivanje dodatne opskrbe Europe energijom, posebno kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe za sve države članice.

Unija za štednju i ulaganja

15. Uzimajući u obzir izazove za konkurentnost EU-a, iznimno je važno stvoriti istinski integrirana i dublja europska tržišta kapitala putem hitnog postizanja unije tržišta kapitala i putem dovršetka bankovne unije. Istinska unija za štednju i ulaganja pomoći će da se svake godine stotine milijardi eura dodatnih ulaganja usmjere u europsko gospodarstvo, čime će se doprinijeti povećanju EU-ove konkurentnosti, strateške autonomije i gospodarske sigurnosti.
16. U tom kontekstu i s obzirom na Komunikaciju Komisije od 19. ožujka 2025. Europsko vijeće:
 - a) očekuje od suzakonodavaca da brzo postignu dogovor o svim prijedlozima iz Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala iz 2020. koji su u postupku donošenja, među ostalim onom o nesolventnosti;
 - b) kako bi se dopunila djelovanja na razini EU-a, naglašava potrebu za djelovanjima na nacionalnoj razini u cilju povećanja veličine i dubine tržišta kapitala koja su dostupna svim građanima i poduzećima u cijeloj Uniji;
 - c) u cilju proširenja mogućnosti za građane poziva:
 - Komisiju, Vijeće i države članice da ostvare napredak u povećanju sudjelovanja malih ulagača na tržištima kapitala stavljanjem na raspolaganje mogućnosti za europska ulaganja i štednju, među ostalim unaprijedenih mogućnosti za štedne i mirovinske proizvode na razini EU-a, oslanjajući se na najbolje prakse, dovoljno rano da poduzimanje odlučnih koraka bude moguće u 2025. i
 - Komisiju da u 2025. brzo predloži poboljšanja postojećeg paneuropskog osobnog mirovinskog proizvoda;

- d) u cilju povećanja privatnog financiranja za poduzeća Komisiju poziva da:
- predstavi prijedloge za unapređivanje ekosustava privatnog vlasničkog i poduzetničkog kapitala te, u skladu sa svojim nadležnostima na temelju Ugovorâ, predloži neobavezan 28. režim prava trgovačkih društava koji bi omogućio rast inovativnih poduzeća, dovoljno rano da suzakonodavci mogu odlučne korake poduzeti najkasnije u 2026.
 - u 2025. brzo predloži revidirani sekuritizacijski okvir, među ostalim ciljane prilagodbe bonitetnog okvira, uz istodobno zadržavanje financijske stabilnosti i
 - nastavi preispitivati jednake uvjete za sve na globalnoj razini u bankarskom sektoru i sektoru osiguranja te da poduzme odgovarajuće mjere;
- e) u pogledu poboljšanja konvergencije i učinkovitosti nadzora tržišta kapitala u cijelom EU-u i smanjenja fragmentacije poziva Komisiju da, prema potrebi u suradnji s nacionalnim i europskim nadležnim tijelima:
- osigura konvergentne nadzorne prakse. U tu svrhu neophodno je nacionalna nadležna tijela poticati na homogenu provedbu, tumačenje, primjenu i izvršavanje prava EU-a;
 - dovrši procjenu i rad na uvjetima na temelju kojih bi europska nadzorna tijela mogla učinkovito nadzirati sistemski najvažnije prekogranične sudionike na tržištu kapitala i financijskim tržištima, s ciljem jačanja financijske integracije i osiguravanja financijske stabilnosti, pojednostavnjenja postupaka i smanjenja troškova usklađivanja, uzimajući u obzir interese svih država članica, te na temelju te procjene iznese, prema potrebi, prijedlog o nadzoru;

- brzo ukloni prepreke tržišno vođenoj konsolidaciji tržišne infrastrukture i prekograničnim ulaganjima i
 - pojednostavni postojeća pravila i ukloni udvostručavanje, pojasni regulatorne odredbe i smanji troškove usklađivanja i izvješćivanja;
- f) naglašava važnost mobilizacije privatnog financiranja za europsku obrambenu industriju i poziva Komisiju da u tu svrhu razmotri daljnje iskorištavanje programâ EU-a, primjerice tako da se osloni na iskustvo iz odjeljka „države članice” programa InvestEU, uzimajući u obzir poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica.

Jedinstveno tržište, industrija i vještine

17. Navedeni prioriteti u području konkurentnosti poduprijet će se ambicioznom novom horizontalnom strategijom jedinstvenog tržišta, koja će biti predstavljena u lipnju 2025., a čiji bi cilj trebao biti produbljivanje jedinstvenog tržišta otklanjanjem preostalih prepreka, posebno u području usluga i osnovnih dobara, rješavanjem fragmentacije te poboljšanjem primjene i provedbe pravila jedinstvenog tržišta.

18. Europsko vijeće također poziva da se bez odgode nastavi s radom na sljedećim posebnim područjima rada:
- a) nadovezujući se na Plan za čistu industriju, Akcijski plan za automobilski sektor od 5. ožujka 2025. i Akcijski plan za čelik i metale od 19. ožujka 2025., koji se odnose na tehnološku neutralnost, potrebno je pojačati rad kako bi se osigurale industrijske inovacije, obnova i dekarbonizacija u Europi te kako bi se osigurao rast ključnih tehnologija sutrašnjice, kao što su umjetna inteligencija, kvantne tehnologije, poluvodiči, 5G/6G i druge ključne tehnologije, uz posvećivanje posebne pozornosti tradicionalnim industrijama u tranziciji, posebno automobilske industriji, brodarstvu, zrakoplovstvu i energetski intenzivnim industrijama, i potrebi za osiguravanjem jednakih uvjeta za sve. U tu svrhu poziva Komisiju da bez odgode iznese ciljani prijedlog za dodatne fleksibilne mogućnosti u pogledu 2025. kao jedne od ciljnih godina iz Uredbe o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za automobile i kombije te da nastavi s preispitivanjem predviđenim u toj uredbi i
 - b) slijedom Komunikacije Komisije o uniji vještina od 5. ožujka 2025. dodatne napore trebalo bi uložiti u unapređivanje stjecanja, priznavanja i zadržavanja vještina u cijelom EU-u, od izgradnje osnovnih vještina do sudjelovanja u cjeloživotnom učenju, prekvalifikaciji i usavršavanju, u skladu s europskim stupom socijalnih prava i njegovim akcijskim planom.

Ostala djelovanja i daljnji koraci

19. Europsko vijeće razmotrilo je prioritete za europski semestar 2025. i potvrđuje Preporuku o ekonomskoj politici europodručja. Europsko vijeće razmotrilo je i stanje zaposlenosti i socijalno stanje u Europskoj uniji.

20. Europsko vijeće naglašava da bi u budućnosti svi navedeni prioriteti i djelovanja u području konkurentnosti trebali funkcionirati zajedno, uzajamno se osnažujući, zajedno s relevantnim instrumentima EU-a, kako bi se poduprlo istraživanja i inovacije, ulaganja, konvergenciju i koheziju, povezivost, diversifikaciju trgovine i gospodarska partnerstva, rast te gospodarsku otpornost u Europskoj uniji. Europsko vijeće i dalje će se baviti svim tim pitanjima, a na sastanku u listopadu 2025. ocijenit će napredak u pogledu konkurentnosti i zelene i digitalne tranzicije.

IV. EUROPSKA OBRANA I SIGURNOST

21. Nadovezujući se na svoje zaključke od 6. ožujka 2025. i s obzirom na Bijelu knjigu o budućnosti europske obrane od 19. ožujka 2025., Europsko vijeće poziva na ubrzanje rada na svim područjima kako bi se odlučno povećala obrambena pripravnost Europe u sljedećih pet godina. Poziva Vijeće i suzakonodavce da brzo nastave s radom na nedavnim prijedlozima Komisije. Europsko vijeće poziva na hitan početak provedbe djelovanja koja je u svojim zaključcima od 6. ožujka 2025. utvrdilo u području sposobnosti te na kontinuiran rad na relevantnim mogućnostima financiranja.
22. Europsko vijeće podsjeća da će snažnija i sposobnija Europska unija u području sigurnosti i obrane pozitivno doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti i da je komplementarna NATO-u, koji je i dalje okosnica kolektivne obrane za one države članice EU-a koje su njegove članice.
23. Navedenim se ne dovodi u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimaju se u obzir sigurnosni i obrambeni interesi svih država članica, u skladu s Ugovorima. Europsko vijeće poziva Komisiju i visoku predstavnicu da redovito izvješćuju o napretku ostvarenom u provedbi zaključaka koje je usvojilo o obrani. Sva područja rada u vezi s tim pitanjem ponovno će razmotriti na sljedećem sastanku.

V. SLJEDEĆI VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR I NOVA VLASTITA SREDSTVA

24. Europsko vijeće održalo je prvu razmjenu mišljenja o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru i novim vlastitim sredstvima.

VI. MIGRACIJE

25. Europsko vijeće razmotrilo je napredak u provedbi svojih zaključaka o migracijama, među ostalim u svjetlu nedavnog pisma predsjednice Komisije. Europsko vijeće potiče daljnji rad, posebno na: vanjskoj dimenziji, ponajprije putem sveobuhvatnih partnerstava; provedbi donesenog zakonodavstva EU-a i primjeni postojećeg zakonodavstva; sprečavanju i suzbijanju nezakonitih migracija, među ostalim novim načinima koji su u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom; nastojanjima da se olakšaju, povećaju i ubrzaju vraćanja, služeći se svim relevantnim politikama, instrumentima i alatima EU-a; konceptima sigurnih trećih zemalja i sigurnih zemalja podrijetla; borbi protiv instrumentalizacije, trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi; usklađivanju vizne politike u susjednim zemljama te sigurnim i zakonitim putovima, u skladu s nacionalnim nadležnostima. Europsko vijeće podsjeća na odlučnost EU-a da ojača sigurnost na svojim vanjskim granicama i osigura njihovu djelotvornu kontrolu, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom.
26. Europsko vijeće poziva suzakonodavce da kao prioritet ostvare napredak u predmetima koji u sebi sadrže dimenziju migracija. Konkretno, poziva suzakonodavce da brzo razmotre nedavni prijedlog Komisije o vraćanju.

VII. OCEANI

27. U kontekstu trenutačnih globalnih i geopolitičkih izazova, Europsko vijeće naglašava stratešku važnost oceana, otpornosti vodoopskrbe i plavog gospodarstva za jačanje EU-ove konkurentnosti i otpornosti, pomorske sigurnosti te okolišne održivosti i zaštite okoliša, u kontekstu trostruke krize koja pogađa naš planet, povezane s klimatskim promjenama, onečišćenjem i gubitkom bioraznolikosti.
28. Europsko vijeće pozdravlja namjeru Komisije da predloži ambiciozan i cjelovit europski pakt o oceanima usmjeren na budućnost, u skladu s odgovarajućim nadležnostima EU-a i država članica, kojim će se poticati zdravi oceani i mora, energetska sigurnost, pomorska sigurnost, sigurnost opskrbe hranom, održivo ribarstvo te održivo i konkurentno EU-ovo plavo gospodarstvo, s posebnim naglaskom na obalnim i otočnim zajednicama, i kojim će se doprinijeti globalnom znanstveno utemeljenom znanju o oceanima i odgovornom upravljanju njima.
29. Osim toga, Europsko vijeće sagledalo je pripreme za Konferenciju UN-a o oceanima koja će se održati u Nici od 9. do 13. lipnja 2025. te je pozvalo na pojačano globalno djelovanje i veću ambicioznost, među ostalim ubrzanu ratifikaciju Sporazuma na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, kako bi se ostvario napredak u pogledu zaštite oceana i upravljanja njima na međunarodnoj razini.

VIII. MULTILATERALIZAM

30. Europska unija uvijek je poštovala te će i dalje poštovati Povelju UN-a i pravila i načela sadržana u njoj, posebno ona o suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti, političkoj neovisnosti i samoodređenju. Europsko vijeće ponovno potvrđuje čvrstu predanost Unije učinkovitom multilateralizmu i međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima u čijem su središtu Ujedinjeni narodi.

31. Europska unija i dalje će biti predvidljiv, pouzdan i vjerodostojan partner te pozdravlja priliku za suradnju, u okružju koje se mijenja, sa svim svojim partnerima, kao i s Ujedinjenim narodima i njihovim agencijama u poticanju procesa unutarnjih reformi – inicijative UN80 – kako bi se osiguralo da Ujedinjeni narodi ostanu djelotvorni, troškovno učinkoviti i prilagodljivi.
32. Europska Unija predana je Paktu za budućnost, koji je ključan korak prema revitalizaciji Ujedinjenih naroda, postizanju ciljeva održivog razvoja i reformi međunarodne financijske strukture. Europska unija spremna je surađivati sa svim dionicima kako bi se osigurala njegova djelotvorna provedba.
33. Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje Četvrtu međunarodnu konferenciju o financiranju razvoja, koja će se održati u Sevilli od 30. lipnja do 3. srpnja 2025. i označiti važan korak prema uspostavi obnovljenog globalnog okvira za financiranje održivog razvoja. Poziva relevantne institucije EU-a da rade na postizanju ambicioznog ishoda, zajedno s državama članicama.

IX. DRUGA PITANJA

34. Europsko vijeće raspravljalo je o stanju na zapadnom Balkanu i poziva Vijeće da to pitanje razmotri u travnju 2025.
-